

Heat Stroke ในกรณีอุบัติเหตุ

บำเพ็ญ กำนิตศิริ*

เนื่องจาก ประเทศไทยตั้งอยู่ในแถบใกล้เส้นศูนย์สูตรของโลก ซึ่งมีอากาศค่อนข้างร้อน ฉะนั้น การเจ็บป่วยจากความร้อน (Heat Injury) จึงเป็นเรื่องที่เราสามารถพบได้บ่อย แต่โดยทั่ว ๆ ไป จะพบในลักษณะของการเป็นลม (Heat Syncope) หรือตะคิวเพราะร้อน (Heat Cramps) เท่านั้น สำหรับอาการรุนแรงจนถึงกับเสียชีวิตและเป็นเรื่องที่ไมได้พบและมีรายงานบ่อยนัก

ในวันที่ 10 กรกฎาคม 2531 เวลาประมาณ 18.00 น. โรงพยาบาลเพชรบุรี ได้รับผู้ป่วยส่งต่อมาจากโรงพยาบาลบ้านแหลม เป็นจำนวน 5 ราย จากจำนวนทั้งหมดประมาณ 20 กว่าราย ที่เข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลบ้านแหลม ผู้ป่วยทั้งหมดเป็นชายไทยอายุตั้งแต่ 21 ปี ถึง 37 ปี สภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง โดยมีประวัติรับราชการทหาร ได้รับการฝึกภาคสนาม ในลักษณะการเดินลุยไปตามเลนชายฝั่งทะเล ระยะทางประมาณ 1 กิโลเมตร ตั้งแต่เวลา 7.00 น. ของวันนั้น ระดับน้ำทะเลในช่วงนั้นสูงประมาณระดับเข้า ของผู้ป่วย และเนื่องจาก ในวันนั้นอากาศร้อนจัดผิดปกติ อุณหภูมิของน้ำในทะเลบริเวณชายฝั่งสูงเกินกว่า 40 องศาเซนติเกรด ในช่วงเวลาบ่ายประมาณ 15.00 น. เริ่มมีผู้ป่วยจาก ความร้อนที่สูงของอากาศและน้ำในทะเลเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามลำดับ อาการของผู้ป่วยจะมีหน้ามืด, ไม่มีแรง, อุณหภูมิของร่างกายขึ้นสูง, กระหายน้ำ, ใจสั่น, อาเจียน, บางรายมีอาเจียนเป็นโลหิต, อาการหมดสติ, ชักกระตุกตลอดเวลา และในที่สุดผู้ที่มีอาการหนักจะถึงแก่กรรม

การรักษา

1. ทำการลดอุณหภูมิของร่างกายด้วยน้ำเย็นหรือน้ำแข็ง เป็นเรื่องสำคัญและเร่งด่วน

2. ให้ออกซิเจน

3. ให้ I.V. Fluids

4. ให้ Manitol I.V. เพื่อขับปัสสาวะ

5. รักษาตามอาการของผู้ป่วย

สรุป ในกรณีที่เกิดขึ้นครั้งนี้ มีผู้ป่วยถึงแก่กรรม 4 ราย ทุกรายถึงแก่กรรมภายใน 12 ชั่วโมง หลังจากเกิดเหตุ ฉะนั้น การวินิจฉัยโรค การปฐมพยาบาลและความสามารถในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยอย่างฉับพลันจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการช่วยชีวิตผู้ป่วย

การป้องกัน ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่น่าคำนึงถึง ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญ ได้แก่

1. ความสมบูรณ์ของร่างกาย ขณะที่ต้องออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องและอย่างหนักเป็นเวลานานในสภาพอากาศที่ร้อนจัด

2. ลักษณะของเครื่องแต่งกายที่ปกปิดและเสื้อผ้าที่มีลักษณะหนา และมิดชิดทำให้ไม่สามารถระบายความร้อนออกจากร่างกายได้

3. ความไม่คุ้นเคยกับการออกกำลังกายอย่างหนักในลักษณะของภูมิอากาศที่ร้อนจัดเช่นนี้มาก่อน

4. การเตรียมการให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นอย่างทันทั่วทั้งที่ ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ผิดปกติที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน เช่น อุณหภูมิของอากาศขึ้นสูงผิดปกติอย่างกะทันหันเช่นในกรณีนี้ เป็นต้น

สิ่งเหล่านี้ ถ้าได้คำนึงถึงจะช่วยลดอุบัติเหตุที่เกิดจากความร้อนในลักษณะนี้ได้ (1-7)

REFERENCE

1. Braundwald E, Isselbacher KJ, Petersdorf RG, et al. Harrison's Principles of Internal Medicine. 11th ed. New York : McGraw-Hill International Book, 1987.
2. Brahams D. Death of a Soldier : Accident or Neglect ? Lancet 1988 ; 1 : 485.
3. Porter AMW. Death of a Soldier. Lancet 1988 ; 1 : 941-2.
4. Travis S, Reynolds TM. Heatstroke and Army Training. Lancet 1988 ; 1 : 1222.
5. Porter A, Hampton TRW. Heatstroke and Armed Forces Training. Lancet 1988 ; 2 : 108-9.
6. บัณฑิตย นเรศเสนีย์. Heat Stroke. ว.แพทยน์วี่ 2527 ; 24 : 18-25.
7. ประไพ ส.บุรี, สันต์ หัตถิรัตน์. การเจ็บป่วยจากความร้อน (heat injuries). ใน : สันต์ หัตถิรัตน์, ประไพ ส.บุรี, บรรณาธิการ. ภาวะฉุกเฉินทางอายุรศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2531.